

Umsögn
um frumvarp til laga
um atvinnuleysistryggingar
(bótaréttur fanga)

148. löggjafarþing 2017–2018.

Þingskjal 48 — 48. mál.

Mars 2018

Afstaða, félag fanga og annarra áhugamanna um bætt fangelsismál og betrun, telur að með frumvarpinu sé stigið jákvætt skref. Hafi einstaklingar sem losna úr afplánun bótarétt, og þar með örugga framfærslu, eru þeir líklegri til að snúa við blaðinu, leita sér að atvinnu og húsnaði. Félagið vill engu að síður taka eftirfarandi fram.

Frumvarpið á rót sína að rekja til 116. löggjafarþings en þá flutti minnihluti heilbrigðis- og trygginganefndar Alþingis breytingatillögu við frumvarp um breytingu á lögum um atvinnuleysistryggingar, nr. 93/1993. Var lagt til að lögum um atvinnuleysistryggingar yrði breytt til hagsbóta fyrir þá sem koma atvinnulausir úr fangelsi en tillagan var felld.

Þá var það kostnaðurinn við samþykkt tillögunnar sem sat í þingmönnum og vafalítið mun sú umræða skjóta kollinum upp að nýju fái mál þetta efnislega meðferð þingsins.

Margrét Frimannsdóttir, þáverandi þingmaður og fyrrverandi forstöðumaður fangelsisins Litla-Hrauni, flutti á 117. löggjafarþingi frumvarp sem var samhljóða breytingatillögu heilbrigðis- og trygginganefndar. Þegar hún mælti fyrir frumvarpinu sagði hún: „Ég vil biðja háttvirta þingmenn að íhuga vel hvort unnt er að meta til fjár þann ávinning sem fengist ef samþykkt þessa frumvarps gæti orðið til þess að koma í veg fyrir að fyrrum refsivistarfangi fari aftur inn á braut lögbrota. Einnig ættu menn að hugleiða hvort ekki sé rétt að gera það sem hægt er til að svo verði ekki.“

Afstaða tekur undir orð Margrétar og hvetur þingmenn til að kynna sér ræðu hennar

Um 1. gr.

Hér er lagt til að allir fangar sem eru í gæsluvarðhaldi eða afplánun hafi rétt á atvinnuleysisbótum að nokkrum skilyrðum uppfylltum, eins og að hafa stundað vinnu, nám eða starfsþjálfun í ákveðinn tíma allan tímann. Þá er lagt til að Fangelsismálastofnun ríkisins staðfesti slíkt fyrir hvern einstakling með skjali.

Afstaða bendir á að erfitt sé að láta menn uppfylla skilyrði ákvæðisins með þeirri vinnu sem stendur til boða í fangelsum. Sökum aðstæðna í fangelsunum er til dæmis ekki vinnu fyrir alla að hafa. Framboð starfa er breytilegt eftir fangelsum og fá fangar ekki að ráða því sjálfir í hvaða fangelsum þeir afplána refsingu sína.

Eðlilegra væri því að fyrirkomulagið gildi um þá fanga sem skuldbinda sig til að vinna hvort sem vinnu er að hafa eða ekki. Að sama skapi myndi rétturinn falla niður hafni þeir vinnu þegar hún býðst.

Um 2. gr.

Lagt til að 53. gr. laga nr. 54/2006 um atvinnuleysistryggingar falli brott sem eru mjög jákvæð nýmæli og við fögnum því að breytingar á frumvarpinu hafi verið gerðar í samræmi við okkar fyrri umsögn.

Annað: Í fyrri framsöguræðu á síðasta ári var vitnað í lög um fullnustu refsinga nr. 49/2005, en nú lög nr. 15/2006 - sem eru væntanlega mismæli, bæði í framsögu og greinargerð með frumvarpinu. Sennilega er átt við lög nr. 15/2016

Niðurstaða: Frumvarpið hefur tekið jákvæðum breytingum frá því það var síðast lagt fram - og því er það stutt heilshugar!

Ég lýsi mig tilbúinn til þess að mæta á fund nefndarinnar til þess að fara yfir umsögnina ef ég verð boðaður til þess, en þá þarf boðun að vera send pw@fangelsi.is og formadur@afstada.is í cc. tímanlega.

Reykjavík, 11. mars 2018.

Virðingarfyllst,

f.h. stjórnar Afstöðu, félags fanga,

Guðmundur Ingi Þóroddsson, formaður